

Тема: Нейропсихологія розладу аутистичного спектру

Опис аутизму Лео Каннером.

Аутична людина (доросла або дитина) уникає дивитися в очі, не відповідає на виявлені до неї почуття ласку. Її мовлення переважно ехологічне або вирізняється наявністю дивних висловлювань, не адекватних ситуації, в якій вони вимовляються. Не використовує жестово-мімічних засобів з метою передачі інформації.. Вже в перші роки життя дитина виглядає самотньою, зануреною в маленький світ своїх інтересів і ритуалів. Агресія виникає у відповідь на занадто наполегливі спроби з боку дорослих переробити їхню поведінку.

Опис аутизму Х. Аспергером.

Вони зазнають труднощів у трьох основних сферах: соціальна комунікація, соціальна взаємодія і соціальна уява. Вони не мають тотальних проблем із мовленням і володіють середнім або вищим за середній інтелект, а в деякого з них виявляються якісь виняткові здібності. Можуть бути фізично незграбними..

Схожість і відмінності РАС і СДУГ

Схожість

1. Відсутність належного рівня інтересу до явищ життєвих подій.
2. Відповіді на звернення ззовні відсутні або ослаблені.
3. Гіподинамічна або гіпердинамічна поведінка.

Відмінності

РАС

1. "Прив'язка" до будь-чого обраного за власною ініціативою.

Поведінка відсторонена, немає інтересу до зовнішнього світу.

2. **Відторгнення чуттєвих контактів:** (зорового, тілесного, слабкість комунікативних побуджень)

3. Наявність ритуалів

4. Порушення емоцій – причинний фактор

СДВГ

1. "Прив'язка" до якогось предмета або події-відсутня...

Інтерес до зовнішнього світу є, але має імпульсивний характер.

2. Чуттєва сфера не змінена, комунікативні побудження наявні, присутнє емоційне пожвавлення.

3. Ритуали відсутні.

4. Порушення уваги - причинний фактор

Мозкові механізми РАС

Аутизм –це розлад емоцій.

•Емоція-це оціночна функція внутрішнього і зовнішнього світу.

•**Найголовніша функція у дитини –емоція** (вистилає дно психіки). У дорослої людини-мислення.

•Емоція зароджується в підкірці (мигдалина),

•Мигдалина потребує зовнішньої стимуляції для дозрівання (дитина має рано посміхатися на інтонацію).

•Від мигдалини прямо йдуть зв'язки з тім'яною ділянкою (тактильні відчуття). Важливе значення має тілесний контакт з матір'ю.

Тріада аутизму

1.Порушення комунікації

2.Повторювана поведінка (стереотипії)

3.Порушення соціальної уяви(дитина не може прорахувати поведінку інших, і не може її пояснити).

Діагноз ставлять з 3 років.

РАС –це комплекс порушень.

Методи терапії РАС

Холдинг терапія

- **Холдинг-терапія**(англ. hold -"тримати", "утримувати"). Суть методу якого полягає в лікуванні утримуванням. Був розроблений 1983 року американським психіатром Мартою Велч(M. Welch).

- У звичайному житті матері дуже складно встановити контакт з дитиною, з РАС, вона не дивиться їй у вічі, не приймає зручної пози у неї на руках, не звертається до неї по допомогу, коли їй погано або страшно.

- Під час холдинг-терапії створюється певний рівень стресу, який "пробиває" аутистичний бар'єр і дає можливість для розвитку емоційної взаємодії.

- Дитину тримає мама проти її волі, озвучуючи найприємнішими словами.

- Використовується тільки разом із спеціалістом, оскільки в дитини може статися приступ, з якого буде складно вивести.

- Таким чином, проводиться стимуляція тактильної сфери.

- Використовується 6-7 сеансів, спочатку з мамою.

- Наступні сеанси з іншими членами сім'ї, нейропсихологом, дітьми.

Сеанси мають проводити батьки щодня, протягом двох перших місяців.

1. Перші 3-4 сеанси необхідно проводити в присутності спеціаліста..

2. Необхідно домагатися повного розслаблення дитини.

3. Не рекомендується переривати сеанси, особливо в перші два місяці.

Сенсорна інтеграція

Розроблена автором теорія сенсорної інтеграції, що ґрунтується на системному підході до функціонування мозку, допомагає зрозуміти зв'язок процесів оброблення сенсорної інформації з поведінкою та навчанням дитини, побачити, що поведінкові труднощі та багато чого іншого - здебільшого не результат поганого виховання або лінощів дитини, а реальні проблеми, які потребують пильної уваги та планомірних занять....

При аутизмі – сенсорна дезінтеграція. Нездатність інтегрувати сенсорну інформацію, яку отримують від різних органів чуття, щоб отримати точну картину навколишнього світу.

Які психологічні механізми компенсації?

- Залучення інших сенсорних систем.
- Обхід хворої ланки (тактильної) за рахунок інших систем (усі завдання треба закінчувати тактильними відчуттями)
- Якщо немає тактильного відчуття, загострюються нюхова, смакова, зорова і слухова система - гіперкомпенсація.
- Перенесення акцентів психіки з живого на неживе-основний прояв асоціалізації людей з РАС.
- Метод Томатісі Бак "примусово" переводять мовленнєвий акт зі звернення до себе до необхідності слухати запис. З цього й починається комунікативне мовлення.

Конкретні методики:

- "Чарівний мішечок"
 - Аплікатор Кузнєцова
 - Пальчики вітаються, прощаються, сваряться, миряться, ходять, бігають тощо.
 - Кулька лопається в руках (даємо тримати й лопаємо)
 - Купання(у сухому басейні)
 - Хоровод (обов'язково за руки взятися)
 - Боротьба на килимі(поштовхатися, обнятися, хтокого поборе).
- Завдання батькам
- Потрібно щоб усі системи працювали на тактильну систему (тактильні відчуття).

АВА -терапія

- "Дресирування"

- Даються завдання, які поступово ускладнюються (встати, сісти, відійти, підійти, квіткуполити, поставититарілку) -за кожну правильну діюдається жетон.

- Якщо дитина не розуміє, їй показують доти, доки не зробить (дзеркальні нейрони вмикаються від стимуляції).

- На предметі або на собі педагог показує дію (умивання), потім бере руки дитини та її вмиває, потім просить щоб дитина повторила. Якщо не може, повторювати стількиразів, поки не повторить.

- У групі краще, оскільки система імітації краще засвоюється в групі.

- АВА обмежена побутовими діями (відкрив, дістав, помив, увімкнув тощо). Повинен навчитися робити за інструкцією.

Основні принципи методу

- АВА терапія спирається на розуміння взаємозв'язку поведінки та середовища.

- Метод має різні напрямки і техніки в роботі.

- Закони методу допомагають спрямувати характер поведінки в більш гармонійне русло і підтримати процес навчання.

- АВА терапія допомагає вирішити завдання з комунікаційними здібностями.

- Допомагає в роботі з порушеннями концентрації уваги, соціалізації, пам'яті та навчання.